

Grupa LUBAWA

# Kodeks Etyki i Postępowania w Biznesie

Wydanie I, Ostrów Wlkp., 1 grudnia 2016 r.

## Wprowadzenie:

Wprowadzenie: Niniejszy Kodeks będzie stosowany w Lubawa S.A. w Ostrowie Wielkopolskim i w spółkach z nią powiązanych ( dalej Grupa Lubawa ). Przez spółki powiązane z Lubawa S.A. w Ostrowie Wielkopolskim rozumie się Spółki, które poza Lubawa S.A. tworzą Grupę Kapitałową Lubawa S.A. tj.: Lubawa S.A, Miranda sp. z.o.o, Litex Service sp. z.o.o, Litex Promo sp. z.o.o, Effect System S.A oraz Spółki w których Lubawa S.A. posiada ponad 50% kapitału lub ponad 50% praw głosów.

*Spółki z Grupy Lubawa rozwijały swoją działalność dążąc do równowagi między ekonomią, etyką i poszanowaniem litery prawa. Zdecydowaliśmy, iż chcemy zasady te ujednolicić i spisać na potrzeby całej Grupy.*

*Niniejszy Kodeks Etyki stanowi prezentację wartości i zasad, które Grupa uważa za szczególnie cenne. W dążeniu do realizacji postawionej sobie misji zamierzamy kierować się następującymi wartościami, jakimi są:*

**Szacunek:** czyli dyspozycja do doświadczania siebie i innych poprzez uznanie i poszanowanie godności ludzkiej.

**Praca zespołowa:** czyli umiejętność do podejmowania wspólnych działań w miejscu pracy na rzecz osiągania wspólnych celów, wykonywania i rozwiązywania pojawiających się problemów.

**Profesjonalizm:** polegający na pełnym wykorzystywaniu posiadanej wiedzy i kompetencji, dostępnych technologii oraz know-how.

*Kodeks powinien przyczyniać się do kształtowania świadomości i wrażliwości społecznej wszystkich pracowników Grupy jak i naszych Partnerów biznesowych. Jednoznaczne zapisy wypracowanego dokumentu mają ułatwić wszystkim Nam podejmowanie decyzji w sytuacjach trudnych, konfliktowych czy nietypowych.*

*Jeżeli zadajemy sobie pytanie – Co to znaczy „postępować właściwie”? lub jeśli podejrzewamy, że ktoś postępuje wbrew Kodeksowi, mamy prawo i obowiązek **MÓWIĆ O TYM OTWARCIE**. Walczymy z postawą w myśl której: „to wzrok bywa niebezpieczny a bezpieczeństwo tkwi w ślepcie”. Zależy nam na stwarzaniu atmosfery w której możemy wypowiadać się otwarcie, sygnalizować problemy i prosić o pomoc w ich rozwiązywaniu*

Prezes Zarządu Lubawa S.A.

Marcin Kubica

## **Spis treści**

### **I ZASADY OGÓLNE**

1. Odpowiedzialność
2. Wytyczne w zakresie postępowania
3. Nasze Wartości

### **II STANDARDY PRACY**

1. Prawa człowieka i praktyki zatrudnienia
2. Zasady niedyskryminacji, równość i różnorodność
3. Napastowanie i molestowanie
4. Prywatność i poufność danych
5. Bezpieczeństwo i zdrowie

### **III ZERO TOLERANCJI DLA KORUPCJI**

1. Zasady i wytyczne w zakresie przeciwdziałania korupcji

### **IV UCZCIWE PRAKTYKI BIZNESOWE**

1. Relacje z klientami
2. Kontakt z klientem rządowym
3. Uczciwa konkurencja i przepisy antymonopolowe
4. Rozliczenia z kontrahentami
5. Relacje z dostawcami
6. Ochrona informacji i danych osobowych

### **V ZOBOWIĄZANIA WOBEC OTOCZENIA**

1. Społeczność lokalna
2. Akcjonariusze
3. Działalność polityczna
4. Środowisko
5. Reprezentowanie Spółek na zewnątrz

### **VI FUNKCJONOWANIE KODEKSU ETYKI**

1. Znajomość i dostępność Kodeksu Etyki
2. Zgłaszanie naruszeń i ochrona przed odwetem

## I ZASADY OGÓLNE

### 1. Odpowiedzialność

Grupa LUBAWA i jej pracownicy przyjmują odpowiedzialność oraz zobowiązanie do przestrzegania obowiązujących uregulowań, przepisów prawnych, a także postępowania zgodnie z wyznaczonymi sobie standardami etycznymi.

Priorytetem firmy jest prowadzenie działalności w sposób odpowiedzialny, przejrzysty i godny zaufania. Niniejszy Kodeks Etyki i Postępowania w Biznesie dalej zwany Kodeksem Etyki odzwierciedla podstawowe standardy etyczne i prawne, którymi kierujemy się we wszystkich aspektach naszej działalności. Stanowi on dla wszystkich pracowników Spółek wzorzec właściwego postępowania w relacjach z przełożonymi, klientami, partnerami, dostawcami i społecznością lokalną.

### 2. Wytyczne w zakresie postępowania

Zobowiązujemy się do przestrzegania Kodeksu Etyki, który dotyczy wszystkich pracowników, kadry kierowniczej, członków Zarządów Spółek, wchodzących w skład Grupy Lubawa. Co więcej, chcemy pracować z partnerami biznesowymi, którzy dzielą nasze wartości i zobowiązanie do etyki i przestrzegania zasad. Zachęcamy naszych kontrahentów, dostawców i inne podmioty zależne do działania w sposób zgodny z naszym Kodeksem Etyki.

#### **Odpowiedzialność każdego pracownika oznacza:**

- ✓ Przestrzeganie przepisów i działanie zgodnie z literą prawa;
- ✓ Znajomość i rozumienie zasad Kodeksu Etyki, a także procedur związanych z zajmowanym stanowiskiem pracy;
- ✓ Uczestniczenie w szkoleniach z zakresu wymogów Kodeksu Etyki;
- ✓ Postępowanie w sposób bezpieczny, etyczny i zgodny z zasadami Spółki;

- ✓ Zgłaszanie nieprawidłowości i możliwych naruszeń przepisów prawa oraz wymogów Kodeksu Etycznego;
- ✓ Współpracę w ramach dochodzeń lub audytów przeprowadzanych przez upoważnionych przedstawicieli Spółek .

**Kierownictwo i Zarządy Spółek, zobowiązani są ponadto do rozwijania i krzewienia kultury etyki poprzez:**

- ✓ Tworzenie przyjaznego i odpowiedzialnego środowiska pracy;
- ✓ Przeciwdziałanie wobec wszelkich przejawów dyskryminacji i wykluczenia;
- ✓ Zachęcanie Współpracowników do zgłaszania wątpliwości i naruszeń;
- ✓ Zapewnianie Pracownikom należytej ochrony w przypadkach zgłaszania nieprawidłowości;
- ✓ Umiejętność słuchania i reagowania na problemy;
- ✓ Wsparcie w zrozumieniu i wdrażaniu zasad Kodeksu Etyki.

#### Międzynarodowy import i eksport

Grupa LUBAWA przestrzega jej dotyczące aktualne przepisy prawne, obowiązujące w międzynarodowym eksporcie i imporcie. Pracownicy Grupy, uczestniczący służbowo w międzynarodowym eksporcie i imporcie mają obowiązek znać te przepisy prawne.

#### **Jeśli Pracownik ma wątpliwości dotyczące etycznego postępowania w codziennych sytuacjach, odpowiedzi na poniższe pytania mogą ułatwić podjęcie właściwej decyzji:**

Czy dana sytuacja lub zachowanie jest zgodne z prawem i regulacjami wewnętrznymi Spółek?  
Czy pozostaje w zgodzie z wartościami zawartymi w Kodeksie Etyki i Twoimi własnymi?  
Czy stanowi naruszenie zasad postępowania określonych w Kodeksie Etyki?  
Czy może mieć negatywny wpływ na Ciebie lub dobre imię Spółek?  
Czy może narazić Spółki, klientów, dostawców na ryzyko?  
Czy istnieje alternatywny sposób postępowania?  
Co pomyślałby o takim zachowaniu Przełożony lub inni Pracownicy?

### **3. Nasze Wartości**

**W dążeniu do realizacji postawionej sobie misji zamierzamy kierować się następującymi wartościami, jakimi są:**

**Szacunek:** uznajemy i szanujemy godność ludzką wobec samego siebie i osób trzecich.

**Praca zespołowa:** potrafimy podejmować wspólne działania w miejscu pracy na rzecz osiągania wspólnych celów, wykonywania zleconych zadań i rozwiązywania pojawiających się problemów.

**Profesjonalizm:** w pełni wykorzystujemy posiadaną wiedzę i kompetencje, dostępne technologie oraz know-how, działając w określony sposób zmierzamy do uzyskania statusu profesjonalisty w swojej dziedzinie oraz zdobycia wiodącej pozycji w branży.

**Zgodność z prawem i zasadami:** przestrzegamy przepisy prawa oraz postępujemy w zgodzie z naszymi wewnętrznymi zasadami i procedurami, które wyznaczają wysokie standardy etyczne.

## II STANDARDY PRACY

Dbamy o standardy pracy i wzajemne relacje, które stanowią kluczowe zobowiązanie zarówno Spółek w ramach Grupy Lubawa jak i wszystkich jej Pracowników. Naszym celem jest zapewnienie przyjaznego środowiska pracy wolnego od dyskryminacji, nierównego traktowania, zastraszania i prześladowania. Uważamy, że każdy człowiek ma prawo do pracy w warunkach wolnych od prześladowań wszelkiego rodzaju. Jako firma i jako Pracownicy szanujemy prywatność swoich współpracowników chroniąc wszelkie dane osobowe. W zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa naszym celem jest wyeliminowanie wypadków w miejscu pracy i nie podejmowanie działań, które mogą zaszkodzić innym ludziom.

### 1. Prawa człowieka i praktyki zatrudnienia

**Kierujemy się poszanowaniem dla praw człowieka oraz stosujemy najlepszą praktykę zatrudnienia:**

- ✓ Zatrudniamy wyłącznie tych pracowników, którzy są do pracy prawnie upoważnieni;
- ✓ Zobowiązujemy się do utrzymania przyjaznej atmosfery pracy w naszych Spółkach, w szczególności poprzez afirmację pracy zespołowej, odpowiedzialności i poszanowania różnorodności;
- ✓ Prowadzimy działalności biznesową z poszanowaniem fundamentalnych praw człowieka zawartych w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka uchwalonej przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych, a także krajowych przepisach i regulacjach prawnych;
- ✓ Demonstrujemy poparcie na rzecz ochrony praw człowieka i unikamy udziału w przedsięwzięciach biznesowych, które te prawa naruszają;
- ✓ Zapewniamy równy dostęp do pracy bez względu na płeć, orientację seksualną, wyznanie religijne, pochodzenie społeczne lub rasę;
- ✓ Zapewniamy godziwe i terminowo wypłacane wynagrodzenie z tytułu wykonywanej pracy, pozwalające na zaspokojenie sobie oraz bliskim warunków egzystencji odpowiadających godności ludzkiej;
- ✓ Zapewniamy warunki pracy odpowiadające wymaganiom bezpieczeństwa i higieny pracy;

- ✓ Zapewniamy równe dla wszystkich ścieżki awansu oparte o kryteria stażu pracy oraz posiadane umiejętności i doświadczenie;
- ✓ Tworzymy możliwości pogłębiania wiedzy, zdobywania nowych umiejętności oraz rozwoju osobowości;
- ✓ Zapewniamy możliwość wyrażania własnych myśli oraz opinii;
- ✓ Zapewniamy wolność przystępowania do związków zawodowych;
- ✓ Zapewniamy prawo do odpoczynku.

#### **Respektujemy międzynarodowe normy i standardy:**

- ✗ **Nie** korzystamy z pracy niewolniczej, przymusowej lub narzuconej;
- ✗ **Nie** zatrzymujemy paszportów lub pozwoleń na pracę w ramach warunku zatrudnienia;
- ✗ **Nie** uczestniczymy w handlu i wyzysku ludzi;
- ✗ **Nie** importujemy produktów, które w jakikolwiek sposób wiążą się z niewolnictwem lub handlem ludźmi;
- ✗ **Nie** zatrudniamy dzieci i nieletnich poniżej dopuszczalnego wieku zatrudnienia.

#### **W przypadku stwierdzenia próby podjęcia pracy przez dziecko podejmujemy działania zgodne z poniższymi wytycznymi:**

- ✓ Weryfikujemy wiek zatrudnionych z uwzględnieniem każdej formy zatrudnienia zgodnie z zapisami w regulaminie pracy;
- ✓ Nawigujemy dialog z dzieckiem, w razie konieczności powiadamy odpowiednie instytucje będące w stanie udzielić dziecku pomocy w jego trudnej sytuacji;
- ✓ Zbieramy informacje o prawdopodobnym naruszeniu standardów, którymi kierujemy się jako Grupa Kapitałowa Lubawa;
- ✓ Spisujemy rzeczowe świadectwo – dokumentujemy;
- ✓ Ustalamy działania korygujące i zapobiegawcze z uwzględnieniem najlepszego interesu dziecka;
- ✓ Przeprowadzamy kontrolę w łańcuchu dostaw upewniając się, że wszystkie standardy wynikające z zapisów Kodeksu Etyki i Postępowania w Biznesie są stosowane.

**Jeśli pracownik ma wątpliwości:**

Za dziecko uznaje się każdą osobę poniżej 15go roku życia, chyba że lokalne prawo wskazuje na inny wiek jako na wiek objęty obowiązkiem edukacji.

## 1. Zasady niedyskryminacji, równość i różnorodność

Uznajemy równość każdego z pracowników i postępujemy w jedyny słuszny sposób wobec wszystkich jednostek będących częścią Grupy Kapitałowej Lubawa, respektując zasady niedyskryminacji, równości i różnorodności:

- ✓ Zachowujemy się uczciwie, zgodnie z zasadami i wartościami Spółek;
- ✓ Przestrzegamy zasady polityki równych szans, która ma na celu skuteczną eliminację wszelkich form oraz przejawów dyskryminacji w miejscu pracy, obejmującą takie aspekty jak: różnorodność rasowa, wyznaniowa, seksualna, narodowa, etniczna czy płciowa, niepełnosprawność, stan zdrowia, stan cywilny;
- ✓ Ujednoliciliśmy procesy rekrutacji, zatrudnienia, awansowania, udziału w szkoleniach, karania czy zwalniania pracowników według jasno określonych kryteriów związanych z pracą i kwalifikacjami, które mają zastosowanie wobec wszystkich zatrudnionych;
- ✓ W codziennych relacjach okazujemy sobie wzajemny szacunek.

## 1. Napastowanie i molestowanie

**Respektujemy zasady przeciwdziałania napastowaniu i molestowaniu:**

- ✓ Traktujemy każdego z szacunkiem i unikamy sytuacji, które mogą zostać uznane za nieodpowiednie;
- ✓ Stanowczo wyrażamy zastrzeżenia wobec osoby dopuszczającej się nieodpowiedniego zachowania.

**Kategorycznie sprzeciwiamy się praktykom, które dopuszczają jakąkolwiek formę psychicznej lub fizycznej przemocy, w szczególności :**

- ✗ **Nie** przekazujemy uwag dotyczących pracy krzykiem lub groźbą;

- ✖ **Nie** tolerujemy słownych, niewerbalnych lub fizycznych zachowań ze strony dowolnej osoby związanej z naszą działalnością, które mają na celu lub mogą zostać odebrane jako poniżające, zastraszające, krzywdzące lub wrogie;
- ✖ **Nie** tolerujemy żadnej z form molestowania psychicznego (mobbing) i fizycznego, obejmującej zachowania naruszające godność osobistą poprzez nachalne i uporczywe naprzykrzanie się lub napastowanie bądź trwałe krytykowanie, nękanie czy zastraszanie;
- ✖ **Nie** krytykujemy bez uzasadnionej przyczyny wykonywanej pracy i nie dyskredytujemy innej osoby z powodu jakości wykonywanej przez niej pracy,
- ✖ **Nie** ignorujemy Pracownika poprzez pomijanie go np. przy podziale zadań;
- ✖ **Nie** ośmieszamy, nie podważamy kompetencji, nie upubliczniamy szczegółów z życia prywatnego Pracownika;
- ✖ **Nie** izolujemy Pracowników psychicznie lub fizycznie od reszty zespołu (np. nieuzasadnioną zmianą stanowiska pracy);
- ✖ **Nie** zarzucamy Pracownika nadmiarem obowiązków w porównaniu z osobami na analogicznych stanowiskach;
- ✖ **Nie** zmuszamy do pracy podczas choroby pod groźbą zwolnienia;
- ✖ **Nie** практикуjemy niezapowiedzianych przymuszeń do wielogodzinnej pracy dodatkowej;
- ✖ **Nie** akceptujemy obraźliwych zaczepek, obgadywania, wyzywania, celowego ograniczenia dostępu do ważnych informacji;
- ✖ **Nie** rozprzestrzeniaemy informacji godzących w czyjąś reputację;
- ✖ **Nie** dopuszczamy do sytuacji fizycznego lub psychicznego nękania innej osoby, którego celem jest naruszenie godności, lub poniżenie albo upokorzenie Pracownika.

## 1. Prywatność i poufność danych

**W trosce o komfort i bezpieczeństwo naszych Pracowników i Współpracowników respektujemy zasady prywatności i poufności danych:**

- ✔ Dbamy o ochronę i traktujemy jako poufne wszelkie dane osobowe;
- ✔ Zbieramy i przechowujemy tylko te dane, które są niezbędne do prowadzenia naszej działalności;
- ✔ Nie udostępniamy danych osobom nieuprawnionym;

- ✓ Każdy nasz Pracownik ma prawo wiedzieć jakie dane osobowe gromadzimy i przechowujemy, a także w każdej chwili uzyskać dostęp do swoich akt osobowych.

## 1. Bezpieczeństwo i zdrowie

**Dokładamy wszelkich starań aby nasze działania cechowały się odpowiedzialnością, w związku z tym nieustannie dążymy do poprawy bezpieczeństwa i doskonalenia istniejących systemów zarządzania:**

- ✓ Zgłaszamy każdy przypadek sytuacji niebezpiecznej, defekty i niesprawne urządzenia, mogące przyczynić się do groźnych wypadków;
- ✓ Zaprzestajemy wykonywania pracy w przypadku stwierdzenia niebezpieczeństwa i niezwłocznie informujemy przełożonych;
- ✓ Nie podejmujemy zadań bez posiadania odpowiednich kompetencji lub uprawnień;
- ✓ Bierzemy udział w szkoleniach z zakresu bezpieczeństwa na sprawowanym stanowisku pracy;
- ✓ Znamy procedury awaryjne i zarządzania kryzysowego obowiązujące w miejscu pracy;
- ✓ Zachęcamy Współpracowników, kontrahentów i dostawców do przestrzegania zasad i procedur w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy;
- ✓ Niezwłocznie zgłaszamy każdy wypadek, uraz lub chorobę;
- ✓ Bierzemy odpowiedzialności za własne zdrowie i kondycję psychofizyczną w miejscu pracy (np. gdy pracujemy pod wpływem leków lub środków mogących zaburzyć koncentrację i ograniczyć wydajność);
- ✓ Bierzemy na siebie obowiązek zapewnienia bezpiecznych warunków pracy;
- ✓ Wdrażamy systemy zarządzania wspierające tworzenie bezpiecznego miejsca pracy;
- ✓ Szkolimy się i oczekujemy od siebie nawzajem znajomości zasad bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach.

### SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE

- ☑ Polityka Ochrony Praw Człowieka
- ☑ Polityka bezpieczeństwa pracy i system zarządzania OHSAS 18001
- ☑ Procedura przeciwdziałania dyskryminacji i mobbingowi
- ☑ Procedura naboru
- ☑ Procedura zgłaszania i rozpatrywania niezgodności

### III ZERO TOLERANCJI DLA KORUPCJI

Nie akceptujemy żadnych form szerzenia korupcji. Budujemy silną pozycję rynkową Grupy LUBAWA dzięki uczciwemu i solidnemu podejściu do klientów.

#### 1. Zasady i wytyczne w zakresie przeciwdziałania korupcji

**Stosujemy i respektujemy zasady przeciwdziałania korupcji:**

- ✓ Jeżeli wiemy o istnieniu jakichkolwiek kwestii lub naruszeniach związanych z domniemanym przekupstwem, korupcją, wymuszeniem lub sprzeniewierzeniem, lub mamy w tym zakresie jakiegokolwiek podejrzenia, informujemy o tym swoich bezpośrednich przełożonych;
- ✓ Prowadzimy naszą działalność zgodnie ze wszystkimi obowiązującymi przepisami prawa;
- ✓ Nie podejmujemy działań, które mogą zostać uznane za zachowanie korupcyjne czyli nie przyjmujemy oraz nie wręczamy korzyści materialnych i niematerialnych;
- ✓ W chwili zaobserwowania próby dopuszczenia się działań korupcyjnych lub wystąpienia podejrzeń dotyczących wskazanego postępowania niezwłocznie informujemy przełożonych w celu ich zweryfikowania i podjęcia stosownych środków zaradczych;
- ✓ Promujemy zasady etyki i uczciwości w relacjach biznesowych.

**Nie akceptujemy zachowań korupcyjnych:**

- ✗ **Nie** dajemy przyzwolenia na przekazywanie korzyści majątkowych urzędnikom państwowym, podmiotom będącym własnością państwa, partiom politycznym, członkom partii politycznych lub kandydatom na stanowiska państwowe, partnerom biznesowym w celu pozyskania lub utrzymania relacji biznesowych;
- ✗ **Nie** akceptujemy przyjmowania prezentów lub propozycji udziału w imprezach rozrywkowych w zamian za nawiązanie jakichkolwiek relacji biznesowych, świadczenia usług lub przekazanie informacji poufnych, lub jeśli zamiarem obdarowującego jest uzyskanie stronnictwej decyzji;
- ✗ **Nie** oferujemy ani nie przyjmujemy niestosownych prezentów lub innych korzyści finansowych, unikamy wszelkich faktycznych lub potencjalnych konfliktów interesów;

- ✖ **Nie** akceptujemy jakichkolwiek działań o charakterze korupcyjnym, które mogłyby przyczynić się do nadszarpnięcia dobrego imienia Spółek, strat finansowych oraz spadku jej rentowności.

**Zabramiamy wszelkich form korupcji, w tym:**

- ✖ łapownictwa - działanie polegające na przyjmowaniu, wręczaniu bądź żądaniu korzyści majątkowych lub osobistych w celu osiągnięcia określonego celu własnego z pominięciem standardowych procedur.
- ✖ Płatnej protekcji - czyli pośredniczenie w załatwianiu różnego rodzaju spraw w zamian za korzyść majątkową lub obietnicę jej otrzymania z jednoczesnym powołaniem się na posiadane wpływy.
- ✖ Przyjmowania korzyści majątkowych obejmujących pieniądze, przysługi, prezenty, rozrywkę, koszty biletów lotniczych i zakwaterowania w hotelach, nieodpłatne wykonanie usługi lub wykonanie jej po nierynkowej cenie oraz inne przedmioty lub usługi.
- ✖ Transakcji z wykorzystaniem informacji publicznie niedostępnych.
- ✖ Oszustw, wymuszeń, sprzeniewierzeń.
- ✖ Prania brudnych pieniędzy.
- ✖ Przyjmowania opłat i gratyfikacji za przyśpieszenie toku rozpatrzenia spraw.

**SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE**

- ☒ Procedura przeciwdziałania korupcji i nadużyciom
- ☒ Procedura zgłaszania i rozpatrywania niezgodności

## IV UCZCIWE PRAKTYKI BIZNESOWE

Naszym celem jest tworzenia partnerskich relacji z klientami opierających się na poszanowaniu praw, odpowiedzialności i zaufaniu. W relacjach z klientem rządowym stosujemy się do przepisów stanowiących o postępowaniu w realizacji określonych działań. Postępujemy w zgodzie z literą prawa, dlatego w naszej firmie niedozwolone są działania rozumiane jako czyny nieuczciwej konkurencji. Wymagamy, aby nasi podwykonawcy i dostawcy potwierdzili swoje zaangażowanie w społecznie odpowiedzialne działania biznesowe i zobowiązali się do przestrzegania zasad i wartości określonych w Kodeksie Etyki i Postępowania w Biznesie Grupy LUBAWA oraz Kodeksie Etycznym dla Dostawców. Szanujemy i przestrzegamy zasady ochrony danych osobowych naszych Współpracowników.

### 1. Relacje z klientami

**Budujemy Grupę LUBAWA w oparciu o najważniejsze dla nas wartości, którymi między innymi są szacunek, profesjonalizm i praca zespołowa:**

- ✓ Kierujemy się zasadą dobra klienta;
- ✓ Zapewniamy profesjonalną, kompetentną i życzliwą obsługę;
- ✓ Jesteśmy otwarci na oczekiwania i sugestie klienta;
- ✓ Udzielamy pełnej i zgodnej z prawdą informacji o oferowanych produktach i usługach;
- ✓ Rzetelnie informujemy o postępach w rozpatrywaniu zgłoszeń reklamacyjnych lub skarg;
- ✓ Dbamy o ochronę informacji i danych osobowych klienta;
- ✓ Dostarczamy klientom produkty i usług najwyższej jakości;
- ✓ Dążymy do tworzenia partnerskich relacji z klientami opierających się na poszanowaniu praw, odpowiedzialności i zaufaniu;
- ✓ Jako firma przyjmujemy pełną odpowiedzialność za oferowane produkty i usługi, deklarujemy dotrzymywanie wszelkich zobowiązań i terminów ustalonych z klientem, usuwanie wadliwych towarów i eliminację nieprofesjonalnych działań;
- ✓ Unikamy zachowań nierównego traktowania klientów i zachowań dyskryminujących.

## 2. Kontakty z klientem rządowym

Grupa LUBAWA w procesie kontaktu z klientem sektora publicznego stosuje przepisy ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych (Dz.U. z 2007 r., Nr 223, poz. 1655 z późniejszymi zmianami innych krajowych przepisów szczególnych), natomiast w perspektywie ponadnarodowej Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej wraz z grupą tzw. dyrektyw zamówieniowych.

## 3. Uczciwa konkurencja i przepisy antymonopolowe

**Uczciwą konkurencję i przepisy antymonopolowe realizujemy poprzez:**

- ✓ Praktykujemy stosowanie zasad etycznego postępowania w relacjach z konkurentami;
- ✓ Szanujemy dobre imię konkurencyjnych podmiotów i wyznajemy zasady uczciwej konkurencji;
- ✓ Uważamy, że rywalizując jedynie marką, jakością oferowanych usług i produktów oraz warunkami handlowymi przyczyniamy się do współtworzenia silnej gospodarki wolnorynkowej.

**W relacjach z podmiotami konkurencyjnymi:**

- ✓ Przestrzegamy zasad uczciwej konkurencji oraz profesjonalnej postawy nastawionej na konstruktywny dialog i współpracę;
- ✓ Unikamy konfliktu interesów;
- ✓ Szanujemy firmy konkurencyjne.

**Nie wyrażamy zgody na działania rozumiane jako czyny nieuczciwej konkurencji:**

- ✗ **Nie** zawieramy porozumień ograniczających konkurencję, których celem lub skutkiem jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji na rynku właściwym;
- ✗ **Nie** nadużywamy pozycji dominującej wobec słabszych konkurentów, które może polegać np. na bezpośrednim lub pośrednim narzucaniu nieuczciwych cen np. zbyt wygórowanych lub rażąco zaniżonych;
- ✗ **Nie** naruszamy tajemnicy przedsiębiorstwa;
- ✗ **Nie** naśladujemy produktów;

- ✖ **Nie** nakłaniamy do rozwiązania umowy lub niewywiązania się z umowy;
- ✖ **Nie** stosujemy pomówień lub nieuczciwego zachwalania;
- ✖ **Nie** przekupujemy osób pełniących funkcję publiczną;
- ✖ **Nie** utrudniamy dostępu do rynku;
- ✖ **Nie** stosujemy nieuczciwej lub zakazanej reklamy.

#### **4. Rozliczenia z kontrahentami**

Grupa LUBAWA stosuje zasadę terminowego regulowania wszystkich zobowiązań z usługodawcami oraz dostawcami. Wszystkie płatności pomiędzy firmą a kontrahentami są regulowane zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami. Księgi finansowe odzwierciedlają przeprowadzane transakcje i są zgodne z zasadami księgowania i obowiązującego prawa. Przecistawiamy się fałszowaniu dokumentów i nierzetelnemu sposobowi przedstawiania prowadzonych transakcji.

#### **5. Relacje z dostawcami**

**Dążąc do budowania trwałych i transparentnych relacji z naszymi kontrahentami i podwykonawcami:**

- ✔ Rzetelnie przeprowadzamy postępowanie wyboru wykonawcy zgodnie z wewnętrznymi procedurami;
- ✔ W wyborze podwykonawców i dostawców kierujemy się takimi kryteriami jak jakość, doświadczenie, zakres oferty, cena i terminowość. Istotne jest dla nas również spełnianie przez nich standardów społecznych, środowiskowych i etyki w biznesie;
- ✔ Udostępniamy informacje dotyczące procesu i procedur wyboru wykonawcy;

- ✓ Unikamy sytuacji mogących prowadzić do zaistnienia nieprawidłowości (np. konflikt interesów, przyjmowanie korzyści majątkowych) zarówno na etapie wyboru jak i współpracy z podwykonawcą/dostawcą;
- ✓ Zachowujemy należyłą staranność przy zawieraniu umów i ich realizowaniu;
- ✓ Budujemy wzajemne relacje w oparciu o profesjonalizm i zaufanie;
- ✓ Rozwiązujemy wątpliwości i spory na drodze konstruktywnego dialogu.

## 6. Pozostali partnerzy biznesowi

### Naszym agentom handlowym i doradcom:

- ✓ Określamy swoje zasady i wymagania w transakcjach handlowych ze szczególnym uwzględnieniem standardów etycznych, uczciwego postępowania i obowiązujących przepisów prawa;
- ✓ Przedstawiamy nasze oczekiwania promowania zasad ujętych w Kodeksie Etyki i Postępowania w Biznesie Grupy LUBAWA, a także Kodeksie Etycznym dla Dostawców, oraz zobowiązania się do ich przestrzegania.

## 7. Ochrona informacji i danych osobowych

**Z należyłą dbałością podchodzimy do otrzymywania, gromadzenia oraz przetwarzania informacji dotyczących partnerów biznesowych i ich działalności, klientów, dostawców, pracowników firmy oraz osób starających się o pracę w niej:**

- ✓ Zobowiązujemy się do przestrzegania pełnej ostrożności przy gromadzeniu, zarządzaniu oraz przetwarzaniu danych osobowych;
- ✓ Chronimy informacje i mienie Spółek zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- ✓ Zobowiązujemy się do ochrony danych i informacji, z którymi mamy do czynienia w trakcie wykonywania obowiązków służbowych. Przedmiotem szczególnej troski są informacje lub dobra niematerialne, chronione przepisami prawa, wewnętrznymi aktami organizacyjnymi Spółek oraz klauzulami umów zawartych z partnerami biznesowymi;

**A także:**

- ✖ **Nie** przetwarzamy i nie gromadzimy nieuzasadnionych celami zawodowymi danych osobowych;
- ✖ **Nie** udostępniamy podmiotom trzecim żadnych informacji dotyczących danych osobowych, za wyjątkiem sytuacji, w których jest to wymagane przez organy prawa;
- ✖ **Nie** wydajemy Współpracownikom poleceń, których skutkiem mogłoby być naruszenie bezpieczeństwa informacyjnego Spółek, ich Pracowników lub firm i osób z nią współpracujących.

#### SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE

- ☑ Kodeks Etyczny Dostawców
- ☑ Procedura przeciwdziałania korupcji i nadużyciom
- ☑ Polityka bezpieczeństwa i ochrony danych osobowych
- ☑ Instrukcja zarządzania systemem informatycznym ochrony danych osobowych

## V. ZOBOWIĄZANIA WOBEC OTOCZENIA

Nasze relacje z otoczeniem zewnętrznym kształtujemy odwołując się do naszego profesjonalizmu, przejrzystości i otwartości, mając także na uwadze prawa i interesy innych podmiotów. Naszym celem jest budowanie długoterminowych i wzajemnych relacji społecznych w oparciu o zaufanie i szacunek. Naszym interesariuszom i innym podmiotom zewnętrznym przekazujemy informacje o naszych wartościach i zasadach postępowania etycznego zawartych w Kodeksie Etyki. Jednocześnie z szacunkiem przyjmujemy wartości i zasady etyczne naszych partnerów.

### 1. Społeczność lokalna

**W poczuciu odpowiedzialności społecznej przyjmujemy na siebie zobowiązania wspierające lokalne społeczności. Jesteśmy świadomi wpływu jaki wywieramy na społeczność lokalną w miejscach, w których prowadzimy działalność biznesową:**

- ✓ Zatrudniamy lokalnych mieszkańców;
- ✓ Współpracujemy z lokalnymi podwykonawcami i dostawcami;
- ✓ Analizujemy wpływ swojej działalności na środowisko lokalne i inicjujemy działania wspierające jej rozwój;
- ✓ Dokładamy starań by być „dobrym sąsiadem”, który zna oczekiwania i potrzeby społeczności lokalnych;
- ✓ Bierzymy aktywny udział w życiu wspólnoty lokalnej i angażujemy się w rozwiązywanie istotnych problemów;
- ✓ Podejmujemy działania na rzecz rozwoju społeczności lokalnej;
- ✓ Naszych Pracowników zachęcamy do zgłaszania pomysłów akcji społecznych, w które mogą włączyć się Spółki Grupy LUBAWA.

### 2. Akcjonariusze

Zobowiązujemy się w sposób przemyślany i rozsądny wykorzystywać zasoby firmy w celu zapewnienia jak najlepszego zysku naszym akcjonariuszom oraz ochraniać wartość ich inwestycji.

Działania handlowe z tym związane, które będą realizowane przez nas, będą przestrzegały najwyższe normy etyczne oraz prawne.

### 3. Działalność polityczna

Zabramiamy Pracownikom przeznaczać mienie i fundusze Spółek na cele polityczne bez wiedzy i zgody Zarządów Spółek wchodzących w skład Grupy LUBAWA. Przez poparcie polityczne rozumiemy wspieranie kandydata na urząd lokalny, krajowy i zagraniczny w ramach zasobów firmy w tym ponoszenie wydatków związanych z kampanią reklamową oraz oddelegowanie pracowników na rzecz działalności politycznej kandydata w godzinach ich pracy.

### 4. Środowisko

**Jesteśmy świadomi wpływu swojej działalności na środowisko naturalne i konieczności inicjowania działań dla zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju. W trosce o środowisko naturalne:**

- ✓ Realizujemy powierzone nam zadania i obowiązki, mając na uwadze ochronę środowiska naturalnego;
- ✓ Nasze zobowiązania wobec środowiska wyrażamy poprzez wdrażanie zintegrowanego podejścia do zarządzania środowiskowego, zapobieganie zanieczyszczeniom i podejmowanie odpowiednich działań wspierających ochronę środowiska naturalnego zarówno w ramach wdrażanych systemów zarządzania, jak i akcji społecznych. W ramach ciągłego doskonalenia procesu zarządzania środowiskiem angażujemy nasze zasoby, również podwykonawców i inne zainteresowane strony;
- ✓ Minimalizujemy negatywny wpływ na środowisko w swoich codziennych czynnościach niezależnie od rodzaju wykonywanej pracy;
- ✓ Stosujemy się do wewnętrznych uregulowań Spółek z zakresu ochrony środowiska;
- ✓ Bierzymy udział w szkoleniach dotyczących standardów Systemu Zarządzania Środowiskiem według normy ISO 14001;
- ✓ Włączamy Pracowników w działania Spółek realizowane na rzecz ochrony środowiska.

## 5. Reprezentowanie Spółek na zewnątrz

Dbając o dobre imię Spółek wchodzących w skład Grupy LUBAWA podejmujemy wysiłek, aby nasz wygląd i zachowanie były odpowiednio dostosowane do pełnionej funkcji.

W relacjach z podmiotami zewnętrznymi zobowiązujemy się do prowadzenia otwartej i aktywnej wymiany informacji. Komunikujemy się w sposób profesjonalny i unikamy wprowadzania odbiorcy w błąd.

### Do kontaktu z mediami uprawnieni są:

- ✓ Prezes Zarządu Grupy LUBAWA
- ✓ Zarządy Spółek Grupy LUBAWA
- ✓ Osoby upoważnione przez Zarządy Spółek Grupy LUBAWA

### SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE

- ☒ Kodeks Współpracy z Interesariuszami
- ☒ Polityka środowiskowa
- ☒ Aspekty środowiskowe i Standardy Systemu Zarządzania Środowiskiem ISO 14001
- ☒ Procedura medialna

## **VI FUNKCJONOWANIE KODEKSU ETYKI I POSTĘPOWANIA W BIZNESIE**

### **1. Znajomość i dostępność Kodeksu Etyki**

1.1 Normy i zasady określone w Kodeksie Etyki Spółek z Grupy LUBAWA stosują się do wszystkich Pracowników niezależnie od zajmowanego stanowiska, stażu pracy, formy zawartej umowy, wymiaru czasu pracy i zakresu obowiązków.

1.2 Każdy z Pracowników zobowiązany jest do przestrzegania norm i zasad określonych w Kodeksie Etyki. Nieprzestrzeganie Kodeksu może skutkować podjęciem działań dyscyplinarnych.

1.3 Każdy z Pracowników zobowiązany jest do brania udziału w szkoleniach dotyczących zasad Kodeksu Etyki i cyklicznej weryfikacji ich znajomości.

1.4 Przed zatrudnieniem nowego Pracownika Spółki umożliwiają mu zapoznanie się z treścią obowiązującego w Grupie Kodeksu Etyki.

1.5 Każdy z Pracowników ma stały dostęp do Kodeksu Etyki za pośrednictwem sieci internetowej, a jakakolwiek zmiana jego treści jest niezwłocznie komunikowana poprzez wewnętrzne środki komunikacji (np. za pomocą poczty elektronicznej) lub przeprowadzone szkolenie.

1.6 Interpretacją, wyjaśnianiem wątpliwości, a także proponowaniem zmian w Kodeksie Etyki zajmuje się osoba lub osoby wskazane przez Zarządy Spółek. Każdy Pracownik ma prawo otrzymać wyjaśnienie dotyczące interpretacji zasad i wątpliwości związanych z treścią Kodeksu.

1.7 Pracownicy mają prawo zgłaszania uwag i proponowania zmian w zakresie zasad i zapisów Kodeksu Etyki.

### **2. Zgłaszanie naruszeń i ochrona przed odwetem**

2.1 Każdy z Pracowników ma prawo i obowiązek zgłoszenia w dobrej wierze podejrzenia o nieprawidłowości lub naruszeniu zasad Kodeksu Etyki.

2.2 System zgłaszania nieprawidłowości w zakresie przestrzegania norm zawartych w Kodeksie Etyki i sposób ich rozpatrywania określony jest w Procedurze Zgłaszania i Rozpatrywania Nieprawidłowości.

2.3 Respektujemy prawo zgłaszającego do zachowania anonimowości.

2.4 W stosunku do Pracowników sygnalizujących przełożonemu w dobrej wierze zauważone niewłaściwe zachowania i praktyki, podejmujemy działania mające na celu zapewnienie anonimowości zgłaszającego oraz mające na celu rzeczowe i sprawiedliwe rozpatrzenie zgłoszenia. Wyklucza się możliwość zwolnienia z pracy lub karania, za sam fakt zgłoszenia nieprawidłowości w dobrej wierze.

2.5 Zobowiązujemy dostawcę do zgłaszania Grupie LUBAWA wszelkich podejrzeń oraz naruszeń Kodeksu Etycznego Dostawców Grupy LUBAWA. Naruszenia winny być zgłaszane anonimowo lub wyznaczonej osobie przy wykorzystaniu

następujących kanałów:

- wiadomość e-mail kierowana na adres: [zaufanie@lubawagroup.com](mailto:zaufanie@lubawagroup.com)
- wiadomość SMS: [661 003 330](tel:661003330)
- połączenie telefoniczne - gorąca linia: [62 737 57 02](tel:627375702)
- forma pisemna.

2.6 Zobowiązujemy dostawcę do przestrzegania postanowień Kodeksu Etyki poprzez pozyskanie od niego następującego oświadczenia:

*„W ramach podjętej współpracy z Grupą Lubawa oświadczam, iż otrzymałem/am dokumenty w postaci Kodeksu Etyki i Postępowania w Biznesie Grupy LUBAWA oraz Kodeksu Etycznego Dostawców, z którymi się zapoznałem/am i zobowiązuję się do przestrzegania ich postanowień w trakcie współpracy z Grupą LUBAWA.*

*Nadto zobowiązuję się do niezwłocznego poddawania prowadzonym przez Grupę LUBAWA i inne organizacje działające w imieniu Grupy LUBAWA audytom mojego Przedsiębiorstwa, których celem jest sprawdzenie stosowania i przestrzegania zasad określonych w przekazanych dokumentach.”*

#### **SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE**

- ☑ Procedura zgłaszania i rozpatrywania nieprawidłowości
- ☑ Kodeks Etyczny Dostawców

**Kodeks Etyki został zatwierdzony przez Zarządy Spółek Grupy LUBAWA, które zobowiązują się do regularnej oceny przestrzegania zasad zawartych w kodeksie oraz aktualizowania jego treści na podstawie uzyskanych wniosków.**